

A FOSZ Szövetkezeti Ertesítő

»A szövetkezeti világ
már valóság;
az emberiség egy-
negyede benne él!«

Dr. Jócsik Lajos
szövetkezetiügyi államtitkár

Az Általános Fogyasztási, Termelő- és Értékesítő Szövetkezet hivatalos közlönye

I. évfolyam 15. szám.
Budapest, 1947. október hó 1

Ara: 20 fillér

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Budapest IX, Ferenc körút 14. szám
Telefon: 189-276

A tervmegbízottakról

Lapunk hasábjain már sokszor és sokat írtunk a hároméves tervről, annak szövetkezeti vonatkozásairól és arról, melyek azok a feladatok, amelyek reánk, szövetkezőkre — főleg az AFOSZ-ra — hárulnak a terv sikeres végrehajtása körül.

Ha most ismét erről írunk, ennek oka az, hogy minden eszközzel és minden lehetőséggel szolgálni akarjuk a magyar dolgozók nagy, jobb életet jelentő ügyét.

A siker egyik eszközének tekintjük az üzemi tervmegbízottak közreműködését. Az első pillanatban talán érthetetlen lesz, hogy egy elsősorban nem termeléssel, hanem kereskedelemmel foglalkozó szervezetnél, mint az AFOSZ, miért van szükség tervmegbízottakra. Ugy véljük, a sok érv között elég itt rámutatnunk arra, hogy az áruelosztással foglalkozó arudánk újjáépítése és korszerűsítése még milyen sok kívánnivalót hagy hátra és ha arra gondolunk, hogy szövetkezetünk ezideig nem rendelkezik megfelelő, a forgalom lebonyolításához elengedhetetlenül szükséges raktárhelyiségekkel, irodákkal és szállítóeszközökkel és, hogy ma már üzemeink fejlesztése mennyire létérdek, akkor úgy véljük, elegendő indok szól amellett, hogy szövetkezetünknek nemcsak a vonatkozó rendeletet kell végrehajtani, hanem azon túlmenően a tagság és az alkalmazotti kar széles rétegeit kell, mint tervmegbízottakat közös ügyünk szolgálatába állítani.

A szövetkezet ügyvezetőségének és üzemi bizottságának feladata, hogy kiváltsa a legjobban hozzáértő és rátermett személyeket, tervmegbízottakul. Mindenesetre kíváncsi lenné, ha elsősorban azokra gondolnánk, akik az egyes üzleti és üzemi ágazatokban a részletfeladatokat jól ismerik, mert hiszen az apró részletek figyelembevételével szolgál útmutatásul arra, hogy a hároméves terv keretében lényegében mit tud a szövetkezet produkálni. A jelszó tehát, amelynek élő valósággá kell válni és amely szolgáljon a tervmegbízottaknak utatvalóul: „Újjáépíteni, fejleszteni, gazdaságossá tenni az AFOSZ-t.”

Galló Béla.

Az ÁFOSZ Budapest élelmezéséért

A Közgazdaság című szaklap a fenti címen nagyterjedelmű cikkben számol be Szövetkezetünk működéséről.

Bevezetőben megjegyzi, hogy az AFOSZ nagyarányú fejlődése, a szövetkezeti feladatok sikeres elvégzése, amely a dolgozók széles rétegét minden vonalon kielégíti, teszik közkezdetté nemcsak Budapesten, hanem az egész országban is az AFOSZ-t.

A legnagyobb elismerés hangján emlékszik meg dr. Székely Pál vezérigazgatóról, akinek működése eredményezte tulajdonképpen a Szövetkezet nagyarányú fejlődését.

Böhm Arthur h. vezérigazgató, már több mint 40 éve vezet a Szövetkezetet. A nagy tranzakciókat közösen beszélük át Székellyel.

A Közgazdaság munkatársának kérdéseire dr. Székely Pál többek között elmondotta, az AFOSZ fejlődésére jellemző, hogy 22.000 taglétszámmal indult és ma már 100.000-en felül van az AFOSZ tagok száma. 218 AFOSZ áruháza áll a közönség rendelkezésére. Az AFOSZ Póráruháza száma ezidáig 5. A Szövetkezetnek saját hús-, zöldség-, autózeme van. Alkalmazottainak száma ma már 1.600. A legszemléltetőbb a forgalmi adat. Míg az elmúlt évben átlag, havonta 3 millió forintos forgalmat bonyolítottak le, addig ma már a havi 15 millió forintos forgalmat is elérik.

A cikk kiemeli, hogy az AFOSZ a legeredményesebb működést a drágaság elleni harcban érte el. Letörték a magas főzelékárakat, olcsó burgonyával látták el a piacot és gondoskodnak a dolgozók téli burgonya-szükségletéről. A cukorrellátás javulása, a jó cukorrépatermés következtében már érezhető. Székely megjegyezte, hogy az idei jó kukoricatermés lehetővé teszi a megfelelő sertéshizlálást és így ennek megfelelően öszre igen nagymennyiségű sertés kerül a piacra, amely biztosítja nemcsak a zsír-, hanem a húsellátást is. Ezt kiegészíti majd az AFOSZ hízott baromfi állománya. A rizs-ellátásban is javulás fog beál-

lani, tekintve, hogy a rizstermelés az idén bőséges hozamú, s így az AFOSZ itt is jó szolgáltatásokat tesz majd a fogyasztók közönségnek. Budapest téli élelmiszerellátásának biztosítására az AFOSZ még a nyár folyamán nagyarányú működést fejtett ki. Gondoskodás történt megfelelő mennyiségű burgonya, hagyma, káposzta, mák, dió, méz és egyéb fontos közellátási cikk tárolásáról.

Az AFOSZ a hároméves terv első felében is már a dolgozók életszínvonalának emelésére törekszik. Ezért a 100%-os forgalom emelkedését vették tervbe és ennek megfelelően a személyzet létszámát 500 fővel emelik. Az AFOSZ hároméves tervének pénzügyi része nagyrészt a Szövetkezet saját erőire támaszkodik, másrészt magánhitelre és egész kis részben állami segítségre. Az első év programjának legszükségesebb teendője új rak-tárak létesítése, 20 új áruháza megnyitása. Továbbá pörkölt-, örlő-, és csomagolóberendezés,

mérleg, tűzoltókészülékek, stb. beszerzése.

A hírlapíró kérdésére, hogy milyen kilátásaink vannak a téli tűzelőellátás tekintetében, dr. Székely kijelentette, hogy romániai tárgyalásainak eredményeképpen sikerült 10.000 vagon tűzifát biztosítani az AFOSZ részére. De a Szövetkezet bekapcsolódott a Szovjet-Únió és Jugoszlávia tűzifaforgalmába is. A szállítók már e hónapban megkezdődtek s így kellő időben el leszünk látva, tüzelővel.

A vezérigazgató megemlítette, hogy az AFOSZ Póráruháza a dolgozók olcsó, jóminőségű áruháza fejleszti ki, ahol saját műhelyükben készült, olcsó gyermekruhákat is hoznak forgalomba.

A cikk írója, Fekete Jenő, befejezésül hangsúlyozza meggyőződését, hogy az AFOSZ teljesíteni fogja a hároméves terv keretében vállalt nagyhorderejű feladatait, amelyek célja a dolgozók életszínvonalának jelenté-

KÜLFÖLDI SZÖVETKEZETEK

JUGOSZLÁVIA

Az általános szövetkezeti szövetség (Glavni Zadružni Savez) múlt év júniusi kimutatása szerint 13.198 szövetkezet működött 2.487.366 taggal Jugoszláviában.

KINA

A kínai alkotmány egyik fejezete szerint „a kormánynak támogatnia és védenie kell a szövetkezeti vállalkozásokat.” Kínán kívül Panama, Jugoszlávia, Olaszország, Svájc és Guatemala alkotmányában védi a szövetkezeteket.

MICHIGAN ÁLLAM

vezetősége és az ország lakossága keresik a módját annak, hogy hogyan stabilizálják az ország gazdasági életét a termelés emelésével, igazságos árak kialakításával és jó kiszolgálási szellemmel. Ennek a célnak elérésére a januári hónapot a szövetkezeti mozgalom propagálására fogják felhasználni.

PALESZTINA

Palesztinában a helyi és a városok közötti személyszállítás 86%-a szállítási szövetkezet kezében van.

SZOVJET-ÚNIÓ

A szovjet kormány rendeletére a fogyasztási szövetkezetek, amelyek a múlt év novemberéig csak vidéken tartottak fenn boltokat, most a városokban is megszervezték az elárusítást és rövid idő alatt 18.000 szövetkezeti üzletet nyitottak. A szövetkezeti üzletek által végrehajtott árcsökkentések befolyásolták a piaci árak alakulását. Az árcsökkentések következtében a szovjet parasztok bevételei nem csökkentek, sőt a jó termés következtében csak emelkedtek. Emellett az állami kereskedelem rendszeresen csökkenti azoknak az iparcikkeknek az árát, amelyekre a parasztoknak szükségük van. Az agráralló nyílása így mind szűkebb lesz. A szovjet állam gazdasági politikája ily módon mind a városi, mind a falusi lakosság jólétét fokozza. Az új olcsóbbodás azt bizonyítja, hogy a háború utáni ötéves tervben előírt életszínvonal-emelés következtében megvalósított, tervszerűen előkészített élő valóság.

Pályázat

Tekintve, hogy az **Általános Fogyasztási, Termelő- és Értékesítő Szövetkezet** kéthetenként megjelenő **„Áfosz Szövetkezeti Értesítő”** című lapja a közeljövőben új címmel jelenik meg,

pályázatot hirdetünk lapcímre.

A pályázat jelíges, titkos. A munkához leragasztott borítékban kell a nevet és címet mellékelni.

Beküldési határidő: október 10.

A pályamunkákat az **„Áfosz Szövetkezeti Értesítő”** szerkesztőségéhez kell beküldeni, IX., Ferenc krt. 14.

A felhasználásra megfelelőnek talált munkát 5 kg cukorral díjazuk.

1947 október 1.

A Szerkesztőség.

**világos fej
biztos siker**

**Dr. Ötkei
sütiopporral**

ezt éri el!

ÖTKEI TAPSZERMŰVEK
Budapest, VIII. — Telefon: 139-114

**Ki keserűt nem ízlelt,
nem érdemli az édest**

(Magyar közmondás)

MADAR

Olyan vagy nékem, messzetűnő kedves, mint a madár — sokáig, lankadatlan nézek utána, míg végképen elvesz a szép szárnyalással fényűző lez a napban —

a így, veszteg lesz számomra újra teljes, tiszta képpé formálva: láthatatlan, nincs köze többé két földi szememhez, a napba zendül győztes, száz alakban —

Érleltessé bűvöli a távol, elérhetetlen, maga a magasság: tolsin át a végtelen világol,

mert elszökött a rétek illatából, hogy megvillantva fénybetűt alakját, szálló egék örökre elragadják.

Vidor Miklós

1849 október 6—1947 október 6

A bitó árnyéka

Azon az októberi hűvös délutánon, akkor, közel száz évvel ezelőtt, egy levert szabadság-harc hősei sorakoztak az aradi dombokon álló bitófák alatt: **Damjanich, Pöltenberg, Kiss Ernő, Aulich, Schweider, Dessewffy, Knezits, Lázár Vilmos, Nagy Sándor, Leiningen, Török Ignác, Vécsei Károly és Lechner.**

Egy harc hősei, egy eszme vértanúi. Nemcsak kivégző eszköz lett akkor a bitó, nemcsak egy sebtében a sáros földre esett, faragatlan fa-oszlop, hanem a német elnyomás,

Szövetkezeti oktatás külföldön

ANGLIA

Az angol szövetkezetek a mozgalom tagjainak nevelése céljából két évvel ezelőtt megvásároltak egy kastélyt kertjeivel, parkjaival együtt **Stanford Hall**-ban és szövetkezeti iskolát létesítettek. 70—80 diák tanul itt társadalomtudományt, szövetkezeti üzletvezetést és igazgatást. 10.000 kötetes könyvtárat bocsátottak a diákok rendelkezésére. 350 ülőhelyes modern színház, hatalmas orgona, két filmvetítőkészülék, uszoda, tenisz-pálya tartozik az iskolához. Ez az iskola vezeti a levelezés útján történő oktatást (ezen 2500 alkalmazott vesz részt), valamint a nyári tanfolyamokat.

ARGENTINA

Buenos-Airesben a képviselőház törvényt hozott a szövetkezeti ismeretek kötelező oktatására az állami és a magániskolákban. A szövetkezetek, a tanítók és a tanulók közreműködésével iskolaszövetkezeteket létesítenek.

LENGYELORSZÁG

A lengyel szövetkezet tudományi intézet a háború alatt nem működhetett. Most újból megkezdte munkáját. Az intézet kutató- és nevelőmunkát végez, fenntartja a kapcsolatot az állam hasonló irányú intézményeivel. Az intézet rövidesen szövetkezet tudományi folyóiratot ad ki.

Asszony a Szövetkezeti Központ vezetőségében

Körműves Józsefnét, aki a szövetkezeti mozgalom régi harcosa és a szövetkezeti kérdések szakértője, a Szövetkezeti Központ háziipari osztályának vezetőjévé választották.

Felhívás!

Kérjük t. Előfizetőinket, akinek megrendelése lejár, az előfizetést mielőbb megújítani szíveskedjen, nehogy a lap szétküldésében késedelem történjen.

„ÁFOSZ Szövetkezeti Értesítő” kiadóhivatala.

Az Áfosz egyik régi tagja küldte be hozzánk az alábbi rigmust:

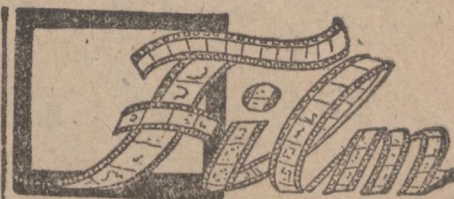
Akinek van üzletrésze,
Az pontosan törlessze.
Mert csak úgy lesz tulajdona
A kis Áfosz könyvecské!

Nem kell blokkot gyűjtögetni,
Minden tételt beírniak.
Es, ha a kis könyv megtelik,
Akkor másikat adnak.

Év végén a százalékokat
Minden hű tag megkapja.
Aki pedig nem törlesszett,
Az a tettét bánhatja.

Mert a csekély ötven fillért
Rosszabbra is kiadjuk.
Úgy meg a mi dolgozóink
Boltjait támogatjuk!

Bornemissza Lajos

„Szürke fény”

Szeptember 1. számunkban méltattuk a dán filmgártás jelentőségét és megemlítettük a napokban bemutatott „Szürke fény”-t is. A magyar közönség most meggyőződhet róla, hogy a dán filmművészet méltó ahhoz a hősi ellenálláshoz, amelyben a kis dán nép, a legreménytelenebb erőviszonyok között felvette a partizán-harcot a német banditák ellen.

Tényként állapítjuk meg, hogy a „Szürke fény” túl a filmművészetben, korunk egyik legszebb műalkotása.

Meséje, jelenetezése, rendezése, fényképezése, színészeinek játéka, minden filmkockája tökéletes, lenyűgöző és elháríthatatlanul zokogásra kényszerítő. S mindezt végletes, művészi emberiséggel, minden irányba egyaránt végletes, művészi tudással érik el.

Nincsen a filmben egyetlen kép sem, mely ne lenne tartalmas, jellemző, díszletelésben, felvételben, játékban, megvilágításban, rendezésben, összeállításban (megvágásban) zseniális.

A „Szürke fény” remekmű, mely messzemenő és jótékony hatással lesz minden ország filmművészetére és művészetére általában.

Ny.

Áfosz

csokoládé és kakaó
olcsó árban!

a Habsburg-kegyetlenség jelképe... És amikor már utolsót vonaglott a hősök teste, amikor örökké meg nem múlt a szabadságért harsogó ajak, amikor ernyedten lógtak összeszájzott, végső göresbe szorult kezeik, a letiport nép szívében soha ki nem húnyó lánggal gyúlt ki a bosszú tüze. Ez a tűz évszázadon át világított, néha már-már kihűnyő, néha mégis fellobogó lánggal.

1848-tól 1945-ig százféle hazaáruló „kiegyezéssel” vagy hungarizmus-sal, ezerféle mesterkedéssel ferdítette el az októberi kivégzések igaz értelmét, imperialista rabló háborúk propagandájára akarva felhasználni a hősök nevét. Százféle sunyi opportunista, zsíros hivatalát féltő, ravasz karrierista, ostoba táblalábító, diszenteri-pimasz és a finánc kapitalizmus labanc fattya ólálkodott a szabadság vértanúinak emléke körül, elősködött dicsőségükön és piszkos, önző céljaira kamatoztatta a népszerűségüket...

Mindhiába! Nem húnyt ki a bosszú tüze, sajgótt az emlék és az égis tornyosult az aradi bitófa... Amikor nyilvánvalóvá lett, hogy nem lehet elhazudni a felelősséget az aradi tizenhárom gyilkosaitól, illetve utódaiktól, nem lehet tisztára mosni a németesség habsburgi abszolutizmusának vérmocskos képét, a labanc bitangok igazi hajnauai dühhél fordultak a 48-as szabadságharc Kossuth és társai emléke ellen.

Sajtóban, állam apparátusban indult meg a harc a legkíméletlenebb, a legvadabb eszközökkel, minden ellen, ami a szabadságot jelentette ezen a földön.

Minden nagy, erkölcsi eszme végső fokon egyesül egy magasabb

abszolút tiszta ideológiai egységben. Ez az oka annak, hogy a tizenhárom igazi utódai azok a hősök, akik a munkásmozgalom vörös zászlaját hordozták, akik internacionalét dalolva mentek a bitófa alá. Ezek a hősök küzdöttek, igaz harccal a magyar szabadságért a német elnyomás, a Habsburg-abszolutizmus utóda, a rabló fasizmus ellen. Ezeknek a hősöknek a seregéből kerültek ki azok, akik újra magásra emelték a függetlenség 1849 októberében elbukott zászlaját. Ságvári Endre és társai szervezik meg az 1941 október 6-i föllépést. Ezen a napon kicsiny csapat vonult Kossuth mauzóleumához. Kevesen voltak, de az óriás temető némaságát mégis megtörte lépteik dobogása. Néhány diák, néhány munkás... Szinte lopva helyezték el a koszorút a magyar szabadságharc vezérének sírján. Hősi cselekedet volt ez akkor, amikor egész Európa elaléva hevert a fasizmus szennyes homályában. Csak néhány szó hangzott el. Az ifiak némán tolongtak a mauzóleum homályában a szabadságharc vezérének ravatala körül, de amikor szétszóródva siettek haza a sírok között, mégis úgy érezték mindenki, hogy történt valami.

Valóban történt. Ezen a napon rakták le a magyar függetlenségi front alapjait. A reakció sajtója, érezve, milyen vihar támad majd ebből a kicsiny fellegről, felülvoltott. Milotay és bandája sakálluvöltése jelszó volt a „dei” pribékek véreb farkájának...

Rózsa Ferencet, az illegális „Szabad Nép” első szerkesztőjét, 1942 májusában letartóztatják és amikor egy szót sem volt hajlandó

vallani, agyon kínozták. **Schönherz Zoltán**, a Magyar Függetlenségi Mozgalom egyik kezdeményezőjét és vezetőjét kéthónapi szörnyű kínzás után, 1942 október 9-én felakasztják. **Schönherz** elvtárs utolsó szavai: „a független demokratikus Magyarországot halok meg...” visszhangja volt annak a kiáltásnak, amely az aradi dombokról, az aradi bitófák alól szállott az elnyomás csendjébe. De az új, függetlenségi mozgalom harcosai most már az utolsóig harcoltak és drágán adták oda életüket. **Ságvári Endrét** a 41-es október 6-a szervezőjét, Gestapó pribékek támadják meg. **Ságvári** revolvert ránt: támadói közül egyet lelő, kettőt súlyosan megsebesít és amikor hét golyóval a testében holtan esik össze azon a máskor csendes budai ucon, már mindenki tudja, hogyan kell harcolni és halni. **Bajcsi-Zsilinszky Endre, Nagy, Tarsai és Kiss** tábornokok, **Mónus Illés, Braun Soma** és társaik nyomán járva indulnak a harcba és fejezik be életüket a Szabadság-hősi temetőben, deportálásban. A 41-es október 6-i ifjak föllépést nyomán új harc indult. Új harc kezdeményezői voltak azok, akik akkor elvonultak a szabadságharc vezérének koporsója előtt és koszorút helyeztek, mindenki más által elkerült, sírjára. Harcosok voltak. A harc megindult, a harc irgalmatlan volt és a harc győztes lett. Emlékezzünk meg ezen a napon az első csatáról, az első győzelemről, az első rohamról, mert ledőlött immár a német elnyomás roppant bitófája, melynek árnyéka közel egy évszázadig borult hazánk följére.

Kovács Lőrinc

Kiküldött rémhírterjesztőnkől

A csemetesre még ki sem nyithatam az ajtót, de már felismertem Kuttyulákot torokköszörüléséből s üdvözlési módjáról, ahogy már kint kezdte:

— Al Csokolom, a kezét, Nagyságos Asszonyom, alázatos tisztelettel! Beszéltem a férjemnek a szobába: — Ha nevetni akar, jöjjön ki, Kuttyulák jön.

Barátunk idebenn már tetteleg ismétli kézsókáját alázatos tisztelettel s megrökönyödve néz rám, hogy uccára öltözve lát:

— De aranyos, kedves nagyságosom! A legnagyobb merészség, hölgyeknek... ma, elmenni hazulról! Ejnye, én nem tenném! — titokzatoskodik.

— Miért? — kérdelem én. — Mi van? Ebzárlat?

— Jaj! Már megint tréfálni méltóztatott velem. Hát nem tetszik tudni, hogy a nőket összeszedik s elviszik a hazatért hadifoglyok helyett? A gyerekeknek is veszedelmes dolog ilyenkor az uccára menni, ezt tessék elbinni nekem!

— Hát azokat is elviszik a foglyok helyett? — érdeklődöm mosolyogva.

— Nem! — mondja határozottan.

— A gyerekeket konzervnek hurcol-

A LEGJOBB MEGOLDÁS

— Képzeld, Gyula megkérte a lányod kezét. De Margit azt válaszolta, hogy sohasem tudná az anyját elhagyni.

— Nagyon helyes. Menjetelek együtt!

ják el. Értékes tápszer, tetszik tudni.

— Na ne mondja!

— De igen, magam láttam, a szomszédom saját szemével, — bizonykodik Kuttyulák barátunk. Láttam, hogy a férjemmel majd megpukkadunk a nevetéstől, kis sertiódés-féle van a hangjában, amikor szemrehányosan rumszól.

— Ezek komoly dolgok, kár ezen mosolyogni!

— Kedves Kuttyulák, ne legyen irigy! Engem el fognak hurcolni és Maga még ezt a kis mosolyt is sajátja tölem! Emlekeztetem rá, hogy az elmúlt hetekben lélekszakadva mesélte el, kit, hányszor löttek hasba, csak hogy kedden Csepelt mondott, szerdán már Győrött történt ugyanazzal ugyanaz, de pénteken hat haslövés esett az előző három helyett és az Kecskeméten történt ugyancsak azzal a politikussal.

Tehát, ha én — enyhén szólva — kimosolyogtam ezeket a bárgyú rémhíreket s az utánuk következőket, hogy az államfő lemondott, egy másik politikuskunk nem jön vissza többé külföldről, stb., láthatja, sőt beláthatja, hogy ez is éppen olyan ál- és rémhír, mint azok voltak, hiszen...

— Könyörgöm bocsánatait, hogy közbeszólok nagyságosom! Ez mind igaz volt...

— No, most én is a szavába vágok. Az a nagy politikuskunk, akit 3-4 egymást követő napon, különböző helyeken hasbalöttek, másnap vígan Prágában tárgyalt a magyar kisebbség védelmében. Várjon, ne szóljon közbe! Az államfő jókedvűen hor-gászott a Balatonnál s az a Maga szerint kintmaradni készülő, — másik politikuskunk harmadnapra hazajött, ugyancsak töretlen ked-vel. Na, most mit mond?

— Azt — fogja suttogóra hangját —, hogy ezek nem ők saját szemé-lyükben, ezek mind dublázók. Keme-kül maszkírozók magukat, Prágába Major Tamás utazott el s tárgyalt. A Balatonnál Várkonyi Zoltán hor-gászott és Párizs-Zürichből Leho-tay Árpád jött vissza sürgősen, hogy fel ne tűnjék a...

Mi, férjemmel alig bírtunk vissza-fojtott nevetésünkkel s csak némán, fulladozva intettem Kuttyuláknak az ajtó felé, hogy menjen, menjen. Kuttyulák döbbenet ránéz, nem érti az integetésem, mire kény-telen voltam szólni:

— Menjen ki, nevetni akarok, menjen ki!

Sértődött fejesóválással elvonult, de csak a legközelebbi rémhír-g.

S így lett Kuttyulák kiküldött rémhírterjesztőnk.

Tersánszky, Molnár Sári

MŰVÉSZ SZÍNHÁZ

Szenvedély, szeretet és végtelen szenvedés árad a félhomályos színpadról. Eldadogott, féligmon-dott szavak, önkéntelen, felvilanó mozdulatok mögül sitergő elő a felboncolt, kiterített, rettenetes élet. *Raszkolnyikov* lelkismereté-nek haláltáncában gyötrődik. Túl bűnös és kínos a fenség extázisa lázasodik az üres nézőterre...

A „Bűn és bűnhődés”-t próbál-ják a Művész Színházban. A szín-ház még nincsen bediszletezve, megfelelően bevilágítva. De a kulisszák össze-visszaságában a kikészítetlen színészek már bele-beleélik magukat a részben tudott szerepekbe. Még nagyrészt olvas-sák a szöveget, de egy-egy meg-rendítő részletnél már őket is el-ragadja a dráma örvénylő mély-sége. Pillanatokra, miközben egy-egy színpadi munkás megy át hátul a sötét színpadon, lélekzet-állító feszültség, elektromosság árad szét a jelenet hatására a magányos nézőtérben.

Elismerés illeti a Művész Szín-ház — kiváló színész-igazgatóját, Várkonyi Zoltánt, a világirodalom legmegrököbb regényének, me-lyet az angol Rodney Ackland

dramatizált (Thurzó Gábor fordí-tása) színrehozataláért.

A fiatal Darvas Iván megszá-lottként éli élete legnagyobb sze-repét, *Raszkolnyikovot*. — De a dráma minden szereplője a leg-mélyebb művészi alázattal készül *Dosztojevszkij* remekművének elő-adására. Tolnai Klári, Sennyei Vera, Keresztessy Mária, Med-nyánszky Ági, Apor Noémi, Thurzó Margit, Kovács Judit, Lóránt Lenke, Fónai Márta, Vár-konyi Zoltán, Földényi László, Apáthy Imre, Zentai Ferenc, Ké-pesi József, Keleti Árpád, Kertész Walter, Viola Mihály, Berki Jó-zsef, mind tehetségük javát adják.

—i—ó—

Maros Andor - „A cenzúra”

(Népszava könyvkiadó)

Elismerést érdemlő feladatra vál-lalkozott a szerző a haladó eszmék üldözése történetének felvázolásá-val.

A cenzori vörös ceruza, az olló, a számvetés, az egyházi átok és a máglya a mindenkori uralkodó osz-tályok védelmében, évezredekken ke-resztül, borzalmas következetessé-gel irtotta a fennmaradását akár a legcsekélyebb mértékben is fenye-gető, kimondott és leírt igaz szót, szerzőjével együtt.

Protagorasz számvetésétől, Marti-Németség 1933-as könyvmáglyá-novicsék kivégzésén át a Hitleri jáig és a nyilasok papírzúdáig, sőt a véres fonalként fonódik egybe a történelem a cenzúra (nincs rá megfelelő magyar kifejezés) történetével. A cenzúra végtelen gon-noságánál csak alkalmilag ne-vetségbe fulladó bárgúsága na-gyobb.

A cenzúra története az igazságu-kért, az emberiség felvilágosítási-nak vakmerőségért meghurcoltak-nak és a martiroknak története, a felvilágosultság története.

Csak a takarékoság segítheti át a dolgozókat a nehéz időkön!

A hosszantartó belpolitikai vál-ság a kormány megalkulásával a jelek szerint végleg megoldódott. Így nincs akadálya annak, hogy a kormányzat a politikai harcok helyett minden erejét a három éves terv keresztülvételére fordítsa s ezzel a gazdasági életben mutatkozó bizonytalanságot megszüntesse és megvalósítsa az ország dolgozó életszínvonalának fokozatos emelé-sét.

Kétségtelen azonban, hogy amíg a békeévek életszínvonalát elérjük, mindannyiunknak sok lemondással és önmegtartóztatással kell szá-molni.

Az az általános érdeklődés és bi-zalom, amellyel a dolgozó társada-lom minden rétege a javulás elé tekint, maga után vonta azt is hogy a takarékoskodás lassú ütemben is-mét megindult. A kormányprogram részleteiben még nem ismeretes, de az elhangzott politikai megnyilat-kozások szerint a kormányzat egyik lényeges programpontja lesz a ta-karékosság megvalósítása az állam-háztartásban, vagyis a felelős ténye-zők is elengedhetetlenül szükséges-nek és fontosnak tartják a takaré-koskodást. Általánosan ismert tény, hogy gazdasági függetlenséget csak takarékoskossággal lehet elérni és csak a takarékosság útján szerzett ki-sebbségnagyságok útján lehet az élet megelégedésével szemben véde-kezni. Tagadhatatlan, hogy a mai jövedelmek mellett a dolgozók csak nehezen tudnak takarékoskodni, de takarékoskodás már az is, ha va-

laki naponként csak filléreket, vagy havonként néhány forintot tesz félre, mert ezek a félretett fillérek, forintok kamataikkal együtt arány-lag számottevő tökévé gyűlhetnek össze. Nagyon előrelátóan és meg-gondoltan cselekszik tehát az aki szigorú beosztással úgy rendezi be-életét, hogy havonként legalább néhány forintot félretehessen. Ez a takarékoskodás azonban csak akkor lesz teljes, ha az így félretett össze-geket nem tartjuk otthon, hanem azokat gyűmölcsöztetés céljából a takarékpénztárba visszük.

A takarékoskodást igen megköny-nyíti a Magyar Munkások és Tiszt-viselők Takarékpénztára azzal, hogy a betétek nemcsak a takarékpénz-tár központjában (IX., Ferenc körút 14. sz., telefon: 188-891, 188-892), hanem az Általános Fogyasztási Szövetkezet árudái útján is elbe-lyezhetők. Azok tehát, akik maguk-nak az élet megpróbáltatásával szemben védelmet akarnak biztosí-tani, takarékoskodjanak, megtaka-ritott filléreiket helyezzeék el beté-tként a Magyar Munkások és Tiszt-viselők Takarékpénztáránál, mely a betétek után ezidőszent a követ-kező kamatokat téríti:

felmondás nélküli betétek után	
évi —————	5%
15 napos felmondással elhelye-zett betétek után évi ———	6%
45 napos felmondással elhelye-zett betétek után évi ———	8%
takarékbeli betétek után	
évi —————	8%

∞

DR. V. L. MARKUSZ:

Miért nem lehet munkanélküliség a Szovjetunióban?

Fordította: BALLA FERENC

A kapitalista társadalom egyik legégetőbb problémája a munka-nélküliség kérdése. A munkanél-küliség réme ott fenyegetett min-den korban, az úgynevezett „régi jó idők”-ben, a legrégebbieken is éppen úgy, mint napjaink tőkés rendszerű társadalmában.

A munkanélküliség gyilkos ál-lapota, végzete lehet az értelmi-ségi dolgozónak, az ipari munkás-nak, vagy a földművesnek, nőnek, férfinak egyaránt.

Kapitalista rendszerben egyál-talan nincs meg a lehetősége an-nak, hogy a munkanélküliséget teljesen fel lehessen számolni. A munkájától, keresetétől megfoszt-tott polgár, tőketartalék hiányá-ban, rövid idő alatt idegileg tönkremegy, kétségbeesetté lesz, lelkiileg, esetleg testileg is lezül-lik, családi élete szerencsétlenné válik, nyomor, betegség, bűn, pusztulás jár, országos méretek-ben, a kapitalista társadalmak egy-egy „válság”-ának nyomában.

A probléma megoldásáról, tőkés társadalomban, annál kevésbé le-het szó, mert mint minden egyéb társadalmi kérdésben, itt sem hatnak közre ésszerűségi, érzelmi megfontolások, hanem kizárólag a közvetlen hasznosság szempontja, a mérvadó. E. J. Johnston például „A határtalan Amerika” című köny-vében (New York, 1944) nyíltan kijelenti, hogy a tőkés rendszer rugalmasságát vesztené, ha a munkanélküliség megszűnné! — Ugyanebben a „szellem”-ben nyí-latkozott, többek között az USA közmunkahivatalának vezetője, Hopkins is, aki egyetemi előadá-sán kioktatta hallgatóit, hogy: „A mi rendszerünk megköveteli, hogy munkanélküli tartalékokkal rendelkezünk, akik gyáraink aj-taján kopogtassanak. Ez történel-mileg és gazdaságilag megalapo-zott követelmény...” Az angol-szász birodalmakban egyre na-gyobb méreteket öltő munkanél-küliség magától értetődő megnyi-latkozása ennek a „követelmény”-nek.

A Szovjet-Unió az első állam a történelemben, ahol tökéletesen megoldották a munkanélküliség vészes kérdését.

A Szovjet-Unió alkotmányának egyik pontja leszögezi, hogy a szovjet embernek nemcsak köte-lessége, de joga is a munka. A szocialista tervgazdálkodás orszá-gában az állam a maga kötelessé-gévé tette, hogy minden polgára, akár nő, akár férfi, részére gon-doskodjon emberi megélhetését biztosító elfoglaltságról.

Dr. Márkus egyetemi tanár könyve alapos és közvetlen fejte-getésekkel és szemléltető statisztikai kimutatásokkal tárja elénk a munkanélküliség kérdését a ka-pitalista társadalomban a cári Oroszországban és a Szovjet-Unió-ban.

Az októberi forradalom har-minc esztendővel ezelőtt, meg-teremtette a lehetőséget, hogy a Szovjet-Unió 200 millió lakósa már régen ne ismerje a munka-nélküliség tébolyát és a sztálini öt éves tervek nyomán az életszín-vonal minél magasabbra emelé-sére fordítsa minden erejét.

A rendkívül tanulságos kis könyv 60 fillérért kapható a „Nép-szava” és „Szikra” könyvkiadók-nál.

Nyugati László

Mit kapunk jegyre?

CUKOR

Szelvényenként 40 dkg. a 12 éven aluli gyermekek részére 60 dkg. a terhes- és szoptatóanyák jegyeinek „B”-szelvényére 20 dkg. hatósági áron (7.20 Ft). Határidő: október 31.

KENYÉR

Október 1-től napi 20 dkg. A testi-, neheztelti munkások, terhes-, szoptatóanyák kenyérpótladagja változatlan marad.

Rovar-, léleg- és palkányirtó a legmegbízhatóbb

I. Keresztrejtvény megfejtése

1. vízszintes és függőleges: „Érik a gyümölcs”. Írta: Steinbeck. És árusítják a Szövetkezetek.

Nyertesek

Keresztrejtvényünk iránt hatalmas érdeklődés nyilvánult meg. Az 1. számú keresztrejtvényt 624-en fejtették meg helyesen.

A megfejtők közül sorsolás útján a következők nyerték a nagyszerű AFOSZ-gyártmányú nyereményeket:

1-1 liter kiváló minőségű, palackozott AFOSZ-bort: Feder Mártonné (V., Szt. István körút 20.), Balogh Lászlóné (XII., Lejtő út 11/b.), Dandó Imre (Rákóczi utca, Petőfi u. 11/o.), dr. Csetényi Andor (XII., Böszörményi út 44.), Zsigmond Gáborné (II., Fő u. 37/a.).

1-1 tábla elsőrangú AFOSZ-csokoládét: Huber Mihályné (XIII., Váci út 170/c.), Kasztl. Árpádné (V., Pannónia-u. 25.), dr. Szilasi Lászlóné (XII., Fodor u. 42.), Bernát Ilona (VII., Dembinszky u. 30.), Borsányi Istvánné (XIII., Váci út 129.).

Áfosz csokoládé

minősége kiváló

A nyertesek nyereményeiket e hó 8-ig az „AFOSZ Szövetkezeti Értesítő” szerkesztőségében vehetik át, reggel 8-tól d. n. 4-ig (IX., Ferenc körút 14. I. em.).

Nyeremények

A keresztrejtvényt helyesen megfejtők között 10 jelentékeny nyereményt sorsolunk ki:

I-V. 1-1 liter kiváló minőségű palackozott AFOSZ-bor.

VI-X. 1-1 tábla elsőrangú AFOSZ-csokoládé.

A megfejtett, tintával beírt, kivágott keresztrejtvényt, az „AFOSZ Szövetkezeti Értesítő” szerkesztőségéhez (IX., Ferenc körút 14.) kell beküldeni. Egy sz. mély több, kivágott, rejtvénnel is résztvehet!

Megfejtési határidő: október 10.

A helyes megfejtést és a nyertesek neveit október 15. számunkban közöljük.

Seperjen

REX

seprővel

SZABÁS-VARRÁS

Az Áfosz Szövetkezeti Értesítő eredeti ruhatervei

Ismerjük el őszintén, boldog ez a mai divat! Azonban tapasztalásból tudjuk, hogy minden örületnek meg voltak, meg vannak, sőt meg lesznek a követői. Eppen így, vannak csendes szemlélői, — sőt néha ellenzéke is. Senki sem kívánhatja tőlünk, hogy ellenzéke vonuljunk át. Maradjunk talán annál a bizonyos arany középútnál.

Megtartjuk, sőt tovább fejlesztjük a divat új vonalait, azonban a

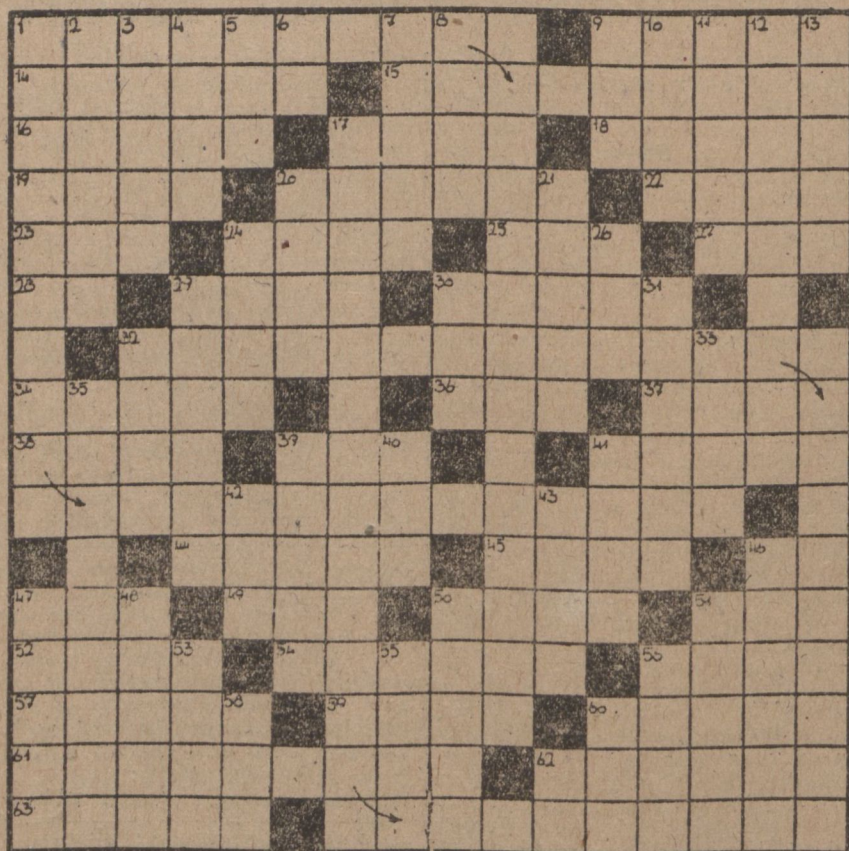
túlkapásokat, szertelenségeket feltétlenül elkerüljük.

Az új vonal, sajnos, hosszú, a földtől cca 30 cm. A francia ruhák szükei vagy raffoltak, az angol giocnis maradt, vagy berakolt.

Eredeti terveinket a kabátok szolidak, mindenkor és mindenhez hordhatók. Ezenfelül gazdaságosak is, túl sok anyag nem kell hozzájuk (2.5-2.80 m). Készíthetjük bármilyen színű velur, vagy egyéb sima anyagból.

(Folytatása a másik hasábon felül)

I. Keresztrejtvény

A megfejtő neve: _____

Lakcíme: _____

A 2. számú modellbe, ha egy sor vattalint teszünk, kitűnően használhatjuk télen is. A szörme nélküli télikabát az idén igen divatos lesz. A modell különösen szép volna finom, fekete anyagból.

Az 1. számú modellt is hordhatjuk télikabátnak, ha belső gombolást alkalmazunk.

Mindkét modell divatossága mellett könnyen elkészíthető és praktikus.

J. Holzer Rózi.

A diétás kannibál

Egy szövetkezeti segéd egyszer világkörüli útra ment, de Afrikában emberevők fogságába esett. Mielőtt „elkészítették” volna vacsorára, a törzsfőnök a pontos könyvelés céljából udvariasan megkérdezte segédünket:

— Szabad kérdeznem, mi a maga foglalkozása?

— Fűszeres vagyok — felelte röviden a poruljárt Áfoszos.

A kannibálfőnök azonban bosszankodva megjegyezte erre:

1., 32. vízszintes, 1., 17. függőleges.

VÍZSZINTESEN:

1. A kannibál szava! (1)
9. Éjszaka, tájszólással
14. Idefigyeli, tréfás szóval
15. A Kykládok egyike
16. A te társaságodban
17. Fából készült háló
18. Apa kedves becézése
19. Magyar város
20. Az uralkodó „hűséges alattvalói”
22. Engem se, téged se...
23. Értelen lét
24. Kelet, angolul
25. Napszak
27. I K D
28. H N
29. Szuggerál
30. Vas megyei falu
32. A kannibál szava! (2)
34. Angol költő (utána keresztnéve kezdőbetűjével)
36. Japán váltópénz
37. Tűz martaléka lesz
38. A yóga híve
39. Készül
41. Hárapi (ékezetfelesleg)
44. Ómlatta
45. Szlovák férfinév
46. Olasz folyó
47. Haranghang
49. Nap, angolul
50. Egoista
51. Az ég felé
52. Szándékozik
54. Egész termék
55. A tatárjárás vezére
57. Elhagyja a járt utat
59. ... megvénülünk (Jókai)
60. Hitelez a főúr
61. Sajt-féle
62. Pálinka és fenyő
63. Depityókázott

FÜGGŐLEGESEN:

1. A kannibál szava! (3)
2. Nem ismerős errefelé
3. Régész öröme
4. Belgiumi folyó
5. E U D
6. NT
7. „Megrepedt a Balaton jége”
8. Spanyol férfinév
9. A Tisza mellékvize
10. Lábbeli
11. Délamerikai rágósáló emlős
12. A „hírhős város”
13. A te tulajdonod
17. A kannibál szava! (4)
20. ... király lennék!
21. A Ruhr-vidék egyik nagy gyárvárosa
24. „T” (senmi egyébi)
26. Száját nyit
29. Így írtok ti — de harmadik személyben
30. A E S
31. Roosevelt egyik keresztnéve volt
32. Idagen férfinév (IAGO)
33. Kötés
35. Gül Baba boldogsága volt
39. Két angol viszonyzó (for, up)
40. Nemzeti Sport Egyet
41. Milyenségi kérdés
42. A szobrász teszi
43. Gyökér, angolul (RAZE)
46. Vörösmartay költeménye
47. Északi tenger
48. Motoszkál, piszmoz
50. Maga fogoly!
51. „Ezen” lógnak a képek
53. Takarmány
55. Dízőnév (Rio...)
56. Svájci fővárosa
58. R P S
60. Fő, távirati szövegben
62. Buda mássalhangzó

Fenyőssy Antal

Főszerkesztő: Galló Béla.

Felölös szerkesztő: dr. Gelléri Gábor

Felölös kiadó:

Lakenbach Artúr

Világosság Nyomda Rt. Budapest 6768
VIII. Conti utca 4

Felölös nyomdavezető: Eper István 7031